

ನಿನ್ನ ಸುಖದ ನಿಧಿ ನೀನೇ

ಝೆನ್‌ಗುರು ಬಸೋನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ದೈಜು ಎನ್ನುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬ ಬಂದ.
 ಬಸೋ 'ನೀನು ಏನನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೀಯೆ?' - ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.
 'ಜ್ಞಾನೋದಯ' ಎಂದ ದೈಜು.
 'ನಿಧಿ ನಿನ್ನೊಳಗೇ ಇದೆ. ಹೊರಗಡೆ ಏಕೆ ಹುಡುಕುವೆ?' ಗುರುಗಳು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು.
 ದೈಜು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದ: 'ನಿಧಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದೆ?'
 'ನೀನು ಏನನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವೆಯೋ ಅದೇ ನಿನ್ನ ನಿಧಿ' - ಗುರುಗಳು ಉತ್ತರಿಸಿದರು.
 ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದೈಜುಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತು.

★ ★ ★

ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪಾಡನ್ನು ಈ ಕತೆ ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ.

ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನ ಎಂದರೆ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳ ಚಕ್ರ. ದುಃಖ ನಮಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಬೇಡ; ಸುಖ ಮಾತ್ರವೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಸುಖ-ದುಃಖ ಎನ್ನುವುದು ಚಕ್ರದಂತೆ; ಒಂದಾದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬರಲೇಬೇಕು - ಚಕ್ರದ ಅರೆಗಳಂತೆ. ಈ ಸುತ್ತಾಟದಿಂದ ಮನಸ್ಸು ದಣಿಯುವುದು ಸಹಜ. ಎಂದಿಗೂ ಸುಖವೇ ಇರಬಹುದಾದ ಸ್ಥಿತಿಯೊಂದನ್ನು ಮನಸ್ಸು ಹುಡುಕಲು ತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಹುಡುಕಾಟ ತೀವ್ರವಾಗುವುದೇ ಜ್ಞಾನದ ಹುಡುಕಾಟ, ಮೋಕ್ಷದ ಹಂಬಲ, ವೈರಾಗ್ಯ - ಎಂದೆಲ್ಲ ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇರುವುದು - 'ಆ ಹುಡುಕಾಟವನ್ನು ನಾವು ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು?'

ನಮ್ಮ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು - ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮೊದಲು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಹುಡುಕಾಟ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆ, ಕಚೇರಿ, ನಡೆದಾಡುವ ರಸ್ತೆ, ಆಶ್ರಿತಿಯರು - ಹೀಗೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಲ್ಲವು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಯಾರೂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೇ ಉದ್ವೇಗವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಆಗದಿರುವುದೇ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿರಬಹುದು. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಯಾರೋ ಅಪರಿಚಿತನೊಬ್ಬ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕೂಗಾಡಿದ್ದೇ ನಮ್ಮ ವಿಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿರಬಹುದು. ಬಂಧುಗಳು ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕೊರಗು ನಮ್ಮ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನು ಕದಡಿರಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವಂಥವೇ. ಈ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕೆಡುತ್ತಿರುವ ಆರೋಗ್ಯ, ಬಿಗಡಾಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಕೈ ತಪ್ಪಿರುವ ಪ್ರೀತಿ - ಇಂಥವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವಂಥವು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಗಹನವಾದ ಸಂಗತಿಗಳೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡಬಹುದು. ಸಾವು ಅಂಥದೊಂದು ಗಹನ ವಿಷಯವೇ ಸರಿ. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಅಸಂಖ್ಯವಾಗಿವೆ. 'ದುಃಖ' ಎಂದು ಮೇಲ್ದೋಟಕ್ಕೇ ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದಾದ ವಿವರಗಳು ಇವು.

ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು 'ಸುಖ' ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆಯೋ ಅವು ನಮ್ಮ ದುಃಖಕ್ಕೂ